

Rapportage

behorende bij het project

QuickScan Wet Natuurbescherming sloop twee stallen Hoendiep Westzijde 36 te Brilt

November 2023

Ecobureau Merula

Voor ecologisch (tuin)advies!

Verantwoording

Titel	QuickScan Wet Natuurbescherming sloop twee stallen Hoendiep Westzijde 36 te Briltl
Datum uitgave	13 november 2023
Aantal pagina's incl. bijlagen:	24
Opdrachtgever	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Foto omslag	Zicht op stal B en rechtsachter stal A vanuit het weiland achter het plangebied. Copyright: 5.1.2e
Eindverantwoordelijke	5.1.2e
Auteur	5.1.2e
Rapportnummer	2023-015
Status	Eindrapportage
Paraaf	5.1.2e

Colofon

Ecobureau Merula

5.1.2e
5.1.2e Leeuwarden
5.1.2e

www.ecobureau-merula.nl

KvK: 57918961

Gelieve als volgt te citeren:

5.1.2e, *QuickScan Wet Natuurbescherming sloop twee stallen Hoendiep Westzijde 36 te Briltl*, rapportnummer 2023-015, Leeuwarden, november 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Kader ecologisch onderzoek.....	4
1.2 Methode van onderzoek	4
1.3 Beschrijving onderzoeksgebied	5
1.4 Disclaimer	7
2. Wet- en regelgeving	8
2.1 Soortenbescherming	8
2.1.1 Vogels	8
2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten	9
2.1.3 Nationaal beschermde soorten	9
2.2 Gebiedsbescherming.....	9
2.2.1 Natura 2000.....	9
2.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	10
2.2.3 Ganzenfoerageergebieden	11
2.2.4 Weidevogelleefgebied.....	11
2.2.5 Akkervogelleefgebied	11
2.3 Houtopstanden.....	11
2.4 Zorgplicht.....	12
3. Gebiedsbescherming.....	13
3.1 Natura-2000	13
3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	14
3.3 Ganzenfoerageergebied	15
3.4 Leefgebieden weidevogels	15
3.5 Houtopstanden.....	15
3.6 Conclusie	15

4. Soortenbescherming	16
4.1 Veldwaarnemingen	16
4.2 Vogels	16
4.3 Vleermuizen.....	16
4.4 Overige zoogdieren	18
4.5 Vissen, amfibieën en reptielen.....	19
4.6 Overige beschermde soorten	19
5. Conclusie en advies	20
5.1 Conclusie	20
5.2 Advies en planning	20

Bijlage I; Bronvermelding

Bijlage II; Lijst van jaarrond beschermde nesten (vogels) en vrijgestelde soorten Groningen

1. Inleiding

5.1.2e heeft via 5.1.2e aan Ecobureau Merula opdracht verleend om een QuickScan Wet Natuurbescherming te doen naar twee voormalige stallen op eigen erf in verband met beoogde sloop en nieuwbouw. Ruimtelijke ontwikkelingen dienen getoetst te worden aan de vigerende wetgeving.

1.1 Kader ecologisch onderzoek

Aanleiding tot het onderzoek vormt de geplande sloop van twee stallen op het eigen erf, waarna er een nieuwbouwwoning zal worden gerealiseerd. Deze sloop en nieuwbouw valt onder de Ruimte voor Ruimte regeling.

De doelstelling is vast te stellen of er beschermde soorten vallende onder de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en/of Nationaal beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig zijn of waarvan het voorkomen niet uitgesloten kan worden. Bij de uitvoering van werkzaamheden dient rekening hiermee te worden gehouden.

Indien van beschermde soorten de aanwezigheid niet kan worden uitgesloten middels de QuickScan, net als het potentieel negatief effect erop, zal aanvullend onderzoek nodig zijn. Mocht er uit dit nader onderzoek blijken dat beschermde soorten hinder ondervinden van de werkzaamheden, dan kan er overgegaan worden op het aanvragen van een ontheffing bij bevoegd gezag (Provincie Groningen) met bijbehorende compensatie en mitigatie.

1.2 Methode van onderzoek

Dit ecologisch onderzoek komt tot stand door literatuuronderzoek, waarbij onder andere gebruik gemaakt is van kennisdocumenten voor ecologische informatie en verspreidingsatlassen. Verspreidingsatlas.nl is bijvoorbeeld een naslagwerk met verspreidingskaarten die worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Daarnaast zijn ook de websites van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (Sovon, Zoogdiervereniging en Ravon) geraadpleegd. Deze bronnen tonen verspreiding van soorten per atlashok (vijf bij vijf kilometer). Deze ongedetailleerde kaarten maakt deze gegevens slechts indicatief.

Om advies op maat te kunnen geven dient een ecooloog ter plaatse in te schatten in hoeverre beschermde soorten die bekend zijn uit de omgeving, ook daadwerkelijk in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen. Daarom heeft een veldbezoek plaatsgevonden op woensdag 6 september 2023. Tijdens het veldbezoek is de stal van binnen en van buiten geïnspecteerd op aanwezigheid van, en geschiktheid voor, beschermde flora en fauna. Er is gelet op sporen (uitwerpselen), en de aanwezigheid van spleten, losse gevelbetimmering en overige mankementen waardoor de stal potentieel toegankelijk is voor beschermde fauna. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1: Weersomstandigheden veldbezoek Hoendiep Westzijde 36, Briltil.

Datum	Duur	Type bezoek	Wind	Bewolking	Temperatuur
06-09-2023	14:00-15:00	QuickScan	ZO 2	Helder en droog	31 °C

De QuickScan is slechts een momentopname. Dit rapport is een weergave van de bevindingen tijdens deze scan en somt vervolgstappen en adviezen op. Het rapport kan echter geen volledig onderzoek behelzen, doordat er onvoldoende gegevens over potentiële beschermde soorten en de populatie ervan in het plangebied en omgeving verkregen kan worden middels één bezoek.

1.3 Beschrijving onderzoeksgebied

Het plangebied ligt aan de Hoendiep Westzijde 36 aan de zuidkant van het dorp Zuidhorn in de provincie Groningen. Het plangebied is volledig omringd door agrarisch gebied (weilanden) en grenst aan de vaart het Hoendiep.

De boerderij op eigen erf is gebouwd in 1994 en de boerderij van het aangrenzende erf is gebouwd in 1983. Op het eigen erf staan hoge bomen en er is veel verruiging aanwezig, vooral rondom stal B. Verder ligt er vooral verharding. Er bevindt zich geen water binnen het plangebied, maar het Hoendiep ligt aan de andere kant van de weg op een afstand van 25 meter van het plangebied vandaan.

De voormalige stallen zijn op de kaart aangegeven met respectievelijk de letters A en B. Stal A is gebouwd in 1980 en is ongeveer 14 meter diep en 34 meter lang. Deze stal heeft aan de noordkant een gevel opgetrokken uit baksteen. De andere zijden bestaan uit een golfplaten betimmering en de stal heeft een golfplaten dak. Stal B is gebouwd in 1990 en is ongeveer 14 meter diep en 46 meter lang. Deze stal is rondom opgetrokken uit bakstenen gevels en heeft een pannendak. Bij stal A zijn het aantal kieren beperkt tot in de nokvorst. Stal B is echter toegankelijk via de nokvorst, dakgoot en er zijn gaten in de stenen gevel gezien. Bede stallen konden niet van binnenuit bekeken worden en konden ook niet rondom bekeken worden, doordat er een aarden wal vol begroeiing aan de noordkant ligt waardoor het gebied niet rondom belopen kon worden. Vooral bij stal A zorgde dit, samen met allerlei spullen die er liggen, voor een onbegaanbaar rommelhoekje.

Figuren 1-3 tonen de omgeving van het plangebied. Foto's 4-5 tonen de onderzochte stal. Zie figuur 6 voor de ligging van het plangebied in een schematische en een satellietkaart.

Figuren 1 en 2: Links, het agrarisch gebied achter het plangebied in zuidwestelijke richting. Rechts, de weg naast het plangebied en het Hoendiep op de achtergrond.

Figuur 3: De boerderij op het eigen erf.

Figuren 4 en 5: Links, stal A met zowel bakstenen gevels als gevelbetimmering en vooraan op het erf gelegen. Rechts, stal B, die veel langer is dan stal A en achteraan op het erf gelegen.

Figuur 6: Een schematische weergave van de locatie van het plangebied (inzet, zwart omkaderd) en de ligging ten opzichte van de omgeving. De kaarten zijn noordwaarts georiënteerd. (Bron kaart: ArcGIS Online).

1.4 Disclaimer

Ecobureau Merula is kandidaat-lid bij Netwerk Groene Bureaus (NGB) en heeft de intentie om volledig lid te worden. Om dit doel te bereiken houdt Ecobureau Merula zich aan de gedragscodes van NGB. Daarnaast wordt onderzoek uitgevoerd volgens geldende standaarden zoals soortprotocollen en kennisdocumenten. Rapportages worden opgesteld met behulp van de definitielijst (2020) van NGB.

Ecobureau Merula adviseert slechts over de situatie zoals beschreven in relatie tot wetgeving en aanwezigheid beschermde soorten. Het betreffen de resultaten van onafhankelijk onderzoek welke zo nauwkeurig mogelijk is uitgevoerd. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend.

2. Wet- en regelgeving

Voorafgaand aan het uitvoeren van werkzaamheden is in veel gevallen toetsing aan de Nederlandse wetgeving voor natuur verplicht. Dit is de Wet Natuurbescherming, waarin de voormalige Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet gebundeld zijn. Indien geplande werkzaamheden leiden tot (ongewenste) effecten op beschermde soorten is aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Hierbij is in een aantal gevallen nog steeds het Rijk bevoegd gezag, maar veel taken vallen onder het bevoegd gezag van de provincies. Ook gemeenten hebben meer verantwoordelijkheden gekregen, zoals in het verlenen van omgevingsvergunningen aan initiatiefnemers.

2.1 Soortenbescherming

Voor de Wet natuurbescherming zijn activiteiten die een schadelijk effect op beschermde soorten hebben, in principe verboden. Van dit verbod kan worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen vogels, Europees beschermde soorten en nationaal beschermde soorten. Alle vogels zijn beschermd onder de Vogelrichtlijn. Europees beschermde soorten vallen onder de Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a, bijlage 2 verdrag van Bern en bijlage 1 verdrag van Bonn. Daarnaast zijn er nog een aantal soorten op nationaal niveau beschermd in Nederland.

2.1.1 Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen. Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Dit houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de voormalige Flora- en faunawet, zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). In 2023 gaat het nog om de volgende soorten: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Met ingaan van de Omgevingswet op 1 januari 2024 wordt deze lijst

aangepast naar: aalscholver, blauwe reiger, boomvalk, bosuil, buizerd, draaihals, dwergstern, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, grote stern, grote zilverreiger, havik, huismus, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, lepelaar, noordse stern, oehoe, ooievaar, purperreiger, raaf, ransuil, ringmus, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, stormmeeuw, torenvalk, wespendif, zeearend, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkopmeeuw.

2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Onder de Habitatrichtlijnsoorten vallen Europees beschermde soorten. Het is verboden om deze:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, onwortelen of te vernielen.

2.1.3 Nationaal beschermde soorten

Sommige soorten zijn Nationaal beschermd. Het is verboden om deze:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, onwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van de Nationaal beschermde lijst een vrijstelling geldt. De lijst van de provincie Groningen met nationaal beschermde soorten waarvoor een ontheffing nodig blijft bij ruimtelijke ingrepen is opgenomen in bijlage II van dit rapport.

2.2 Gebiedsbescherming

2.2.1 Natura 2000

Gebieden beschermd onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn zijn ook wel bekend als Natura-2000 gebieden. In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied zijn zowel de te beschermen waarden van het Vogelrichtlijn- als het Habitatrichtlijngebied opgenomen. Deze kwalificerende habitattypen en -soorten zijn in het aanwijzingsbesluit opgenomen als zogenaamde instandhoudingsdoelen. Elk gebied is specifiek voor een of meer van deze instandhoudingsdoelen aangewezen. Met deze nationale deelverplichtingen wordt bijgedragen aan de Europese verplichting die het voortbestaan van deze natuurwaarden tracht zeker te stellen.

Indien er sprake is van 'verslechtering of significante verstoring' of 'significante gevolgen' op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Deze wordt aangevraagd bij de provincie waar de ingreep plaatsvindt. De effecten op de beschermde waarden kunnen zowel direct als indirect (externe werking) zijn. 'Extern' betekent zowel dat instandhoudingsdoelen beschermd moeten zijn tegen invloed van buiten het gebied als dat soorten die een levensfunctie buiten het gebied hebben, daar ook volledige bescherming genieten.

Bij het bepalen of de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben, moet ook rekening gehouden worden met de overige ontwikkelingen in de omgeving van het beschermde gebied. Door een combinatie (cumulatie) van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

Tot mei 2019 was het gebruikelijk om activiteiten in de natuur die stikstof uitstoten te toetsen aan de PAS (Programma Aanpak Stikstof). Inmiddels heeft de Raad van State de PAS ongeldig verklaard. De overheid werkt aan een nieuwe aanpak stikstof.

2.2.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is de naam van de ecologische hoofdstructuur van Nederland. Het omvat een netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland, die de basis vormen voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en bescherming van het provinciale NNN is vastgesteld in provinciaal beleid.

Natuur binnen het NNN

Activiteiten die plaatsvinden binnen NNN gebieden, mogen niet leiden tot:

- Een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden;
- Een significante vermindering van de oppervlakte van die gronden;
- Een significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur.

Indien een activiteit leidt tot aantasting van het NNN, zijn ontwikkelingen alleen toegestaan als wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er sprake is van een groot openbaar belang;
- Er zijn geen reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling;
- Schade wordt zo veel mogelijk beperkt door mitigerende maatregelen als redelijkerwijs mogelijk is, en resterende schade wordt gecompenseerd door het treffen van zodanige maatregelen dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang van de ecologische hoofdstructuur.

Natuur buiten het NNN

Gebieden aangewezen als natuur buiten de NNN moeten worden voorzien van een passende bestemming met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van natuurwaarden.

2.2.3 Ganzenfoerageergebieden

Ganzenfoerageergebieden zijn landbouwpercelen waar ganzen vrij mogen neerstrijken om te rusten en eten. Er zijn algemene en soortspecifieke foerageergebieden. In de algemene gebieden worden de ganzen van 1 november tot en met 31 maart opgevangen. In de soort specifieke gebieden loopt dit van 1 november tot en met 30 april of soms tot 31 mei.

Op of nabij percelen die zijn aangewezen als ganzenfoerageergebieden mogen geen werkzaamheden of effecten plaatsvinden die de functie van het ganzenfoeragegebied aantasten.

2.2.4 Weidevogelleefgebied

Provincie Groningen beschermt weidevogels en concentreert de beschermingsmaatregelen daarbij in de gebieden waar nog levenskrachtige populaties weidevogels voorkomen, de zogenaamde leefgebieden. Het weidevogelbeheer wordt georganiseerd door samenwerkingsverbanden van boeren (de agrarische collectieven). De provincie zet instrumenten in om het weidevogelbeheer te stimuleren en monitort de weidevogelstand.

Op of nabij percelen die zijn aangewezen als weidevogelleefgebied mogen geen werkzaamheden of effecten plaatsvinden die de functie van het weidevogelleefgebied aantasten.

2.2.5 Akkervogelleefgebied

Provincie Groningen beschermt akkervogels in gebieden waar nog levenskrachtige populaties akkervogels voorkomen, de zogenaamde leefgebieden. De beheermaatregelen voor akkervogels worden genomen door samenwerkingsverbanden van boeren (de agrarische collectieven). De provincie subsidieert initiatieven voor akkervogelbeheer en monitort de akkervogelstand.

Op of nabij percelen die zijn aangewezen als akkervogelleefgebied mogen geen werkzaamheden of effecten plaatsvinden die de functie van het akkervogelleefgebied aantasten.

2.3 Houtopstanden

Houtopstanden vallen eveneens onder de Wet natuurbescherming. Bij het kappen van een bosareaal van meer dan tien are (1000 m²) of bomenlaan bestaande uit minimaal twintig bomen buiten de bebouwde kom geldt een meld- en herplantplicht. Dit herplanten dient binnen drie jaar na het kappen hiervan te gebeuren. Gemeenten hanteren soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel hierover kan contact opgenomen worden met de betreffende gemeente. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen of elzen die bedoeld zijn voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

2.4 Zorgplicht

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is de zorgplicht opgenomen. Deze geldt voor zowel soorten als gebieden en voor iedereen in Nederland. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Artikel 1.11 verwoordt dit als volgt:

De zorg houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt (...);

- a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt.

Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

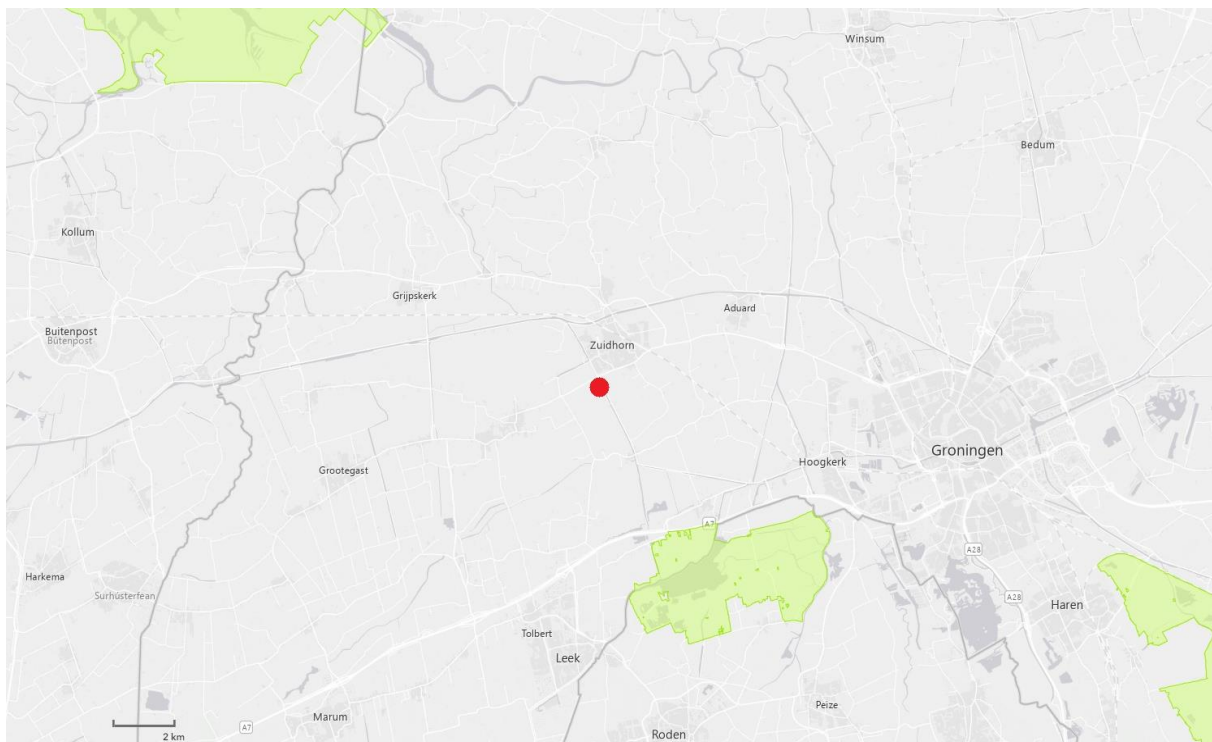
3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura-2000

In de directe omgeving van het dorp Briltil zijn geen Natura-2000 gebieden gelegen. Op grotere afstand zijn er wel meerdere Natura-2000 gebieden bekend, namelijk v.l.n.r. het Lauwersmeer, het Leekstermeer en het Zuidlaardermeer. Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied betreft het Leekstermeer op een afstand van 5,1 kilometer in zuidoostelijke richting. Zie ook figuur 7.

Het Leekstermeer is een gradiëntrijk overgangsgebied van Drents plateau naar laagveen. Het gebied wordt gekenmerkt door een open veenweidelandschap met aan de westzijde gelegen het Leekstermeer. Langs het meer bevinden zich plaatselijk brede rietkragen en ten noorden en ten westen van het meer liggen enkele verlandde petgaten, waaronder de Lettelberter Petten, en enkele houtwallen. Meer dan de helft van het gebied bestaat uit (voormalige) cultuurgraslanden.

De voor dit gebied aangewezen **Vogelrichtlijnsoorten** (broedvogels) zijn: Porseleinhoen; Kwartelkoning; Rietzanger. Aangewezen **Vogelrichtlijnsoorten (niet-broedvogels)** zijn: Kolgans; Brandgans; Smient.

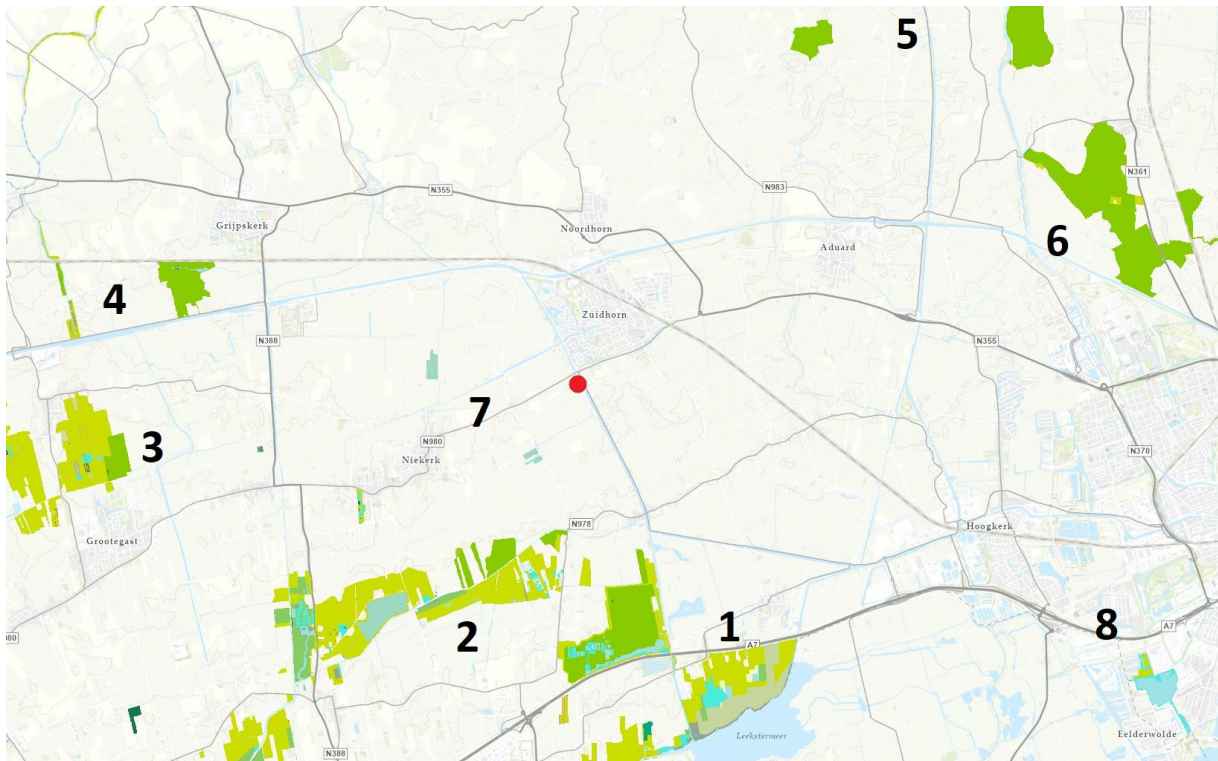
Figuur 7: De ligging van de Natura-2000 gebieden rondom de onderzoekslocatie (rode stip). (Bron kaart: Ministerie van LNV, Natura2000.nl)

Van de effectfactoren, waaronder optische verstoring, trilling, licht en geluid kan gezien de grote afstand en tussenliggende bebouwing en snelweg A7 externe werking op het Natura 2000-gebied worden uitgesloten. Het Leekstermeer is geen stikstofgevoelig Natura-2000 gebied. Het dichtstbijzijnde wel stikstofgevoelige Natura-2000 gebied betreft de Drentsche Aa op ruim 18 kilometer naar het zuidoosten. Door de grote afstand tot dit gebied wordt er geen significante toename aan uitstoot van stikstof verwacht op dit gebied. Ecobureau Merula acht geen Aerius-

berekening noodzakelijk. Provincie Groningen is echter bevoegd gezag en kan een andere mening hebben, mede door de discussie rondom het stikstofdossier.

3.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Op de kaart in figuur 8 is te zien dat het plangebied zelf niet binnen de NNN valt, maar er rondom de onderzoekslocatie wel enkele natuurgebieden liggen.

Figuur 8: Er zijn meerdere natuurgebieden aanwezig rondom de onderzoekslocatie (rode stip). (Bron kaart: Natuurbeheerplan (NBP) Provincie Groningen)

Het betreffen de volgende gebieden:

1. Natura-2000 gebied Leekstermeer, met als beheertypen zilt- en overstromingsgrasland, vochtig hooiland, kruiden- en faunarijk grasland, nat schraalland, hoog- en laagveenbos, haagbeuken- en essenbos, elzensingel, dynamisch moeras, zoete plas;
2. Lettelberter Petten en polders, met als beheertypen vochtig weidevogelgrasland, kruiden- en faunarijk grasland, vochtig hooiland, dynamisch moeras, glanshaverhooiland, veenmoeras, hoog- en laagveenbos, elzensingel, dennen-, eiken- en beukenbos, poel en klein historisch water, zoete plas;
3. Polder Bombay en Grootegastermolenpolder, met als beheertypen vochtig weidevogelgrasland, kruiden- en faunarijk grasland, veenmosrietland en moerasheide, vochtig hooiland, hoog- en laagveenbos, ruigteveld, veenmoeras, trilveen, houtwal en houtsingel, vochtig en hellinghakhout, kruiden- of faunarijke akker, poel en klein historisch water, zoete plas;

4. Westerhornerpolder, met als beheertypen vochtig weidevogelgrasland, dynamisch moeras, kruiden- en faunairijk grasland, poel en klein historisch water, zoete plas;
5. Medenertilsterpolder en De Raken e.o., met als beheertype vochtig weidevogelgrasland;
6. Paddepoelsterweg en het Selwerderdiepje, met als beheertypen vochtig weidevogelgrasland, kruiden- en faunairijk grasland, haagbeuken- en essenbos;
7. Nieuw Asinga en Noorderland, met als beheertypen veenmoeras, zoete plas;
8. Piccardthofplas, met als beheertypen hoog- en laagveenbos, kruiden- en faunairijk grasland, zoete plas.

Gezien de afstand tot deze gebieden, de aard en kleinschaligheid van de ingreep en de bufferende werking van tussengelegen infrastructuur en begroeiing, zijn effecten van de werkzaamheden op NNN-gebieden en/of andere natuurgebieden in de omgeving van het plangebied uitgesloten.

3.3 Ganzenfoerageergebied

Het plangebied ligt aan de rand van bebouwd gebied. Rondom Briltil zijn geen ganzenfoerageergebieden voor overwinterende ganzen toegewezen. Er worden geen significant negatieve effecten verwacht op verder weg gelegen foerageergebieden.

3.4 Leefgebieden weidevogels

Het plangebied is gelegen in weidevogelkansgebied. De geplande werkzaamheden kunnen effect hebben op de functie van omliggende weidevogelgebieden. Door buiten het broedseizoen te werken, worden er geen effecten van de werkzaamheden verwacht.

3.5 Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt binnen het onderzoeksgebied en daarom is het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

3.6 Conclusie

Het plangebied ligt niet in, dan wel in de directe omgeving van, een Natura 2000-gebied. Door de geplande verbouwingswerkzaamheden gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. Ook externe werking is uitgesloten. Het plangebied is tevens niet gelegen in, of aangrenzend aan, het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS). Daarbij grenst het ook niet aan ganzenfoerageergebied en ganzenslaapplaatsen. Wel maakt het plangebied deel weidevogelkansgebied. Effecten hierop zijn niet uitgesloten, tenzij buiten het broedseizoen gewerkt wordt. Er worden geen bomen gekapt, waardoor het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing is.

4. Soortenbescherming

Hieronder volgen de resultaten van het onderzoek naar beschermde flora en fauna. In de paragrafen hierna worden de resultaten per beschermde soortgroep besproken.

4.1 Veldwaarnemingen

Tijdens het veldbezoek werden er meerdere vogelsoorten gezien en gehoord, namelijk tjiptjaf zingend op het erf en overvliegende boerenwaluw en huiswaluw. Achter op het veld vloog een buizerd en bij bebouwing verder zuidelijk van het plangebied werd huismus gehoord.

4.2 Vogels

Voor gierwaluw zijn er geen geschikte invliegopeningen gezien, of deze zaten te laag. Voor huismus zijn er wel geschikte invliegopeningen. Het plangebied wordt suboptimaal geschikt geacht voor huismus, om de volgende redenen.

Door de aanwezigheid van een golfplaten dakbedekking op beide stallen, wordt geschikt leefgebied voor dakbroeders niet verwacht. Er is waarschijnlijk geen dakbeschot aanwezig, waardoor er geen ruimte is voor dakbroeders om tussen te kruipen. Daarnaast warmt een golfplaten dak erg snel op en koelt ook snel af, waardoor er geen stabiel klimaat wordt bereikt. Ook waren er geen huismussen aanwezig op het erf, al was de soort wel hoorbaar in de verte.

De aanwezigheid van algemene soorten broedvogels die in het broedseizoen op het erf broeden, wordt wel verwacht op dit erf. Eventuele aanwezige jaarrond beschermde boomnesten kunnen niet worden uitgesloten. Bomen konden niet goed geïnspecteerd worden doordat ze vol in blad stonden.

4.3 Vleermuizen

Beide stallen bestaan vermoedelijk uit enkellaags golfplaten dak en enkelsteens muren en zijn daarmee niet geschikt voor grote vleermuisverblijfplaatsen. Dit om dezelfde redenen als in de paragraaf hierboven beschreven, een gebrek aan wegkruipruimten en geen stabiel klimaat. Hierdoor worden kraamkolonies en winterverblijfplaatsen uitgesloten.

Echter de aanwezigheid van kleinere verblijfplaatsen zoals zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone en ruige dwergvleermuis kan niet worden uitgesloten. Deze soorten stellen voor dit soort verblijfplaatsen lagere eisen. Bovendien gaat het om verblijfplaatsen van één tot enkele dieren bij elkaar. Beide stallen hebben de nodige kieren en gaten in de muren en dakgoot, zie figuren 9-14.

Vleermuizen volgen rechtlijnige elementen in het landschap waarlangs ze routes afleggen tussen verblijfplaats en foerageergebied. De buiten het plangebied gelegen Hoendiep met ernaast hoge bomen kan deel uitmaken van een **vliegroute** van vleermuizen. Met uitvoeren werkzaamheden dient hier rekening mee te worden gehouden.

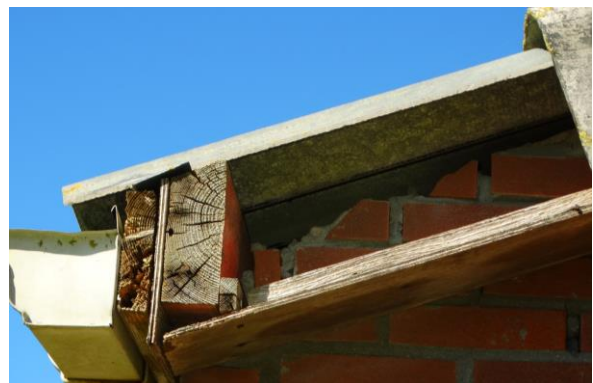
Foerageergebieden bevinden zich vaak in waterrijke groengebieden. Het dorp Zuidhorn voldoet hieraan, net als de directe omgeving rond het erf. Er kan daarom eveneens niet worden uitgesloten dat het plangebied deel uitmaakt van **foerageergebied** voor vleermuizen. Het gaat echter niet om essentieel foerageergebied omdat er voldoende geschikt gebied in de directe omgeving voorhanden blijft.

Figuren 9 en 10: Links, een overzichtsfoto stal A. Rechts, detailfoto van de dakgoot waarin duidelijk een opening zit naar binnen toe.

Figuren 11 en 12: Links, een overzichtsfoto stal A. Rechts, detailfoto van de muur onder de dakgoot waar duidelijk een open stootvoeg te zien is.

Figuren 13 en 14: Links, een overzichtsfoto van de kopgevel van stal B. Rechts, een detailfoto waarop zichtbaar is dat er niet alleen een gat zit in de windveer, maar ook in de bakstenen gevel.

Figuur 15: Onder de dakgoot van stal B is een brede kier zichtbaar die toegang geeft tot het stuk erachter.

4.4 Overige zoogdieren

In de directe omgeving komen meerdere soorten zoogdieren voor, waaronder algemene soorten als haas, ree, vos en diverse knaagdieren. Echter zijn er in nabijgelegen polders waarnemingen gedaan van steenmarter en de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel. Er zijn tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een verblijfplaats in de stallen. Echter de aarden wal met ruige begroeiing was lastig te inspecteren en viel ook deels op andermans erf, zie figuren 15-16. De aanwezigheid van beschermde marters op het erf kan daardoor niet worden uitgesloten.

Kleine zoogdieren zijn vrijgesteld bij een ruimtelijke ingreep. Zie voor een lijst van deze soorten bijlage II. Met uitvoeren werkzaamheden dient echter rekening te worden gehouden met marterachtigen.

Figuren 15 en 16: Links, close-up van het rommelhoekje bij stal A. Rechts, een overzichtsfoto waarbij de aarden wal links achterin zichtbaar is.

4.5 Vissen, amfibieën en reptielen

Er bevindt zich geen water binnen het plangebied. Effecten op watergebonden soorten of voortplantingsgebied van algemene soorten amfibieën worden daarom uitgesloten. Er zijn uit de omgeving waarnemingen bekend van poelkikker en alpenwatersalamander maar niet uit de directe omgeving. Deze soorten worden niet verwacht binnen het plangebied.

4.6 Overige beschermde soorten

Er is geen beschermde flora op de locatie aangetroffen. De onderzoekslocatie biedt niet de juiste waardplanten om geschikt te zijn voor beschermde vlinders en libellen. De onderzoekslocatie voldoet tevens niet aan de eisen die veel overige beschermde soorten aan hun leefgebied stellen. Daardoor wordt de aanwezigheid van overige beschermde soorten uitgesloten.

5. Conclusie en advies

5.1.2e heeft via 5.1.2e aan Ecobureau Merula opdracht verleend om een QuickScan Wet Natuurbescherming te doen naar twee voormalige stallen op eigen erf in verband met beoogde sloop en nieuwbouw. Er is gecontroleerd op de aanwezigheid van en potentie voor beschermde flora en fauna. Hieronder volgen de conclusie en aanbevelingen.

5.1 Conclusie

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied en valt niet binnen het NNN (voorheen EHS). Door de geplande onderhoudswerkzaamheden gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied of NNN gebied verloren. Gezien de kleinschaligheid van de ingreep worden externe effecten op Natura 2000-gebieden worden uitgesloten. Door de kleinschaligheid van de verbouwingswerkzaamheden wordt er geen significante toename aan uitstoot van stikstof verwacht.

Het plangebied is tevens niet gelegen in ganzenfoerageergebied of ganzenslaapplaats. Wel maakt het deel uit van het weidevogelleefgebied. Er worden geen bomen gekapt als onderdeel van het plan; het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is niet van toepassing.

Het plangebied is niet geschikt als broedlocatie van gierzwaluw door ontbreken invliegopeningen en geschikt nestgelegenheid. De aanwezigheid van huismus wordt niet verwacht maar kan niet worden uitgesloten. Beide stallen zijn toegankelijk voor vleermuizen. Het is niet uitgesloten dat het plangebied fungeert als zomer- of paarverblijfplaats voor gewone of ruige dwergvleermuis. De aanwezigheid van een essentiële vliegroute buiten het plangebied kan niet worden uitgesloten. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied wordt wel uitgesloten.

In de omgeving van het onderzoeksgebied worden meerdere soorten zoogdieren verwacht, waaronder meerdere soorten beschermde marters. Voor algemene soorten geldt bij een ruimtelijke ingreep een vrijstelling van de ontheffingsplicht, maar met beschermde soorten dient rekening te worden gehouden. Effecten op vissen en voortplantingsgebied van algemene soorten amfibieën zijn uitgesloten doordat er geen water in het plangebied aanwezig is en beschermde reptielen en amfibieën niet binnen het onderzoeksgebied voorkomen. Er is geen beschermde flora op de locatie aangetroffen. De onderzoekslocatie biedt niet de juiste waardplanten om geschikt te zijn voor beschermde vlinders. Er worden geen beschermde libellen op de onderzoekslocatie verwacht. De onderzoekslocatie voldoet tevens niet aan de eisen die veel overige beschermde soorten aan hun leefgebied stellen. Daardoor wordt de aanwezigheid van overige beschermde soorten uitgesloten.

5.2 Advies en planning

De opdrachtgever is voornemens om twee stallen te slopen. Met de bevindingen in deze QuickScan wordt geadviseerd om nader onderzoek uit te voeren naar de functies die de stallen en het erf kunnen hebben voor huismus, vleermuizen en kleine marters. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de eisen die hieraan worden gesteld in het Kennisdocument Huismus (Versie 2.1, februari 2023), Vleermuisprotocol (2021) en Handreiking Kleine Marters (2017).

Daarnaast dient er te worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Werkzaamheden dienen altijd **buiten het broedseizoen** te worden uitgevoerd, het opzettelijk vernielen van nesten en verstoren van vogels is namelijk verboden. Het broedseizoen loopt bij benadering vanaf maart tot half augustus. Data kunnen per jaar verschillen, afhankelijk van temperatuur en winterse neerslag. Indien werkzaamheden wel in het broedseizoen gepland worden, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelscan door een aantoonbaar deskundig persoon te worden uitgevoerd. Indien broedvogels worden aangetroffen, dient hier omheen te worden gewerkt, waarna werkzaamheden opgepakt kunnen worden zodra de vogel klaar is met broeden.
- Er mag in de periode van 1 april tot en met 30 november **geen extra nachtelijke verlichting gebruikt worden welke schijnt op het Hoendiep**.
- Men dient zich te houden aan de **zorgplicht**. Dit houdt in dat negatieve effecten op **alle** aanwezige flora en fauna zoveel als mogelijk dient te worden beperkt. Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt door van de ene naar de andere kant te werken, zodat dieren de gelegenheid krijgen te vluchten.

Samengevat:

Soortgroep	Advies	Indien niet mogelijk	Planning
Weidevogels	Buiten broedseizoen werken.	Broedvogelscan door een deskundig persoon laten uitvoeren.	Minimaal één week voorafgaand aan de werkzaamheden.
Huismus nestlocaties	Nader onderzoek naar aanwezigheid nestplaatsen.	-	Conform kennisdocument, twee ronden in april-mei.
Vleermuizen verblijfplaatsen	Nader onderzoek naar aanwezigheid verblijfplaatsen.	-	Conform vleermuisprotocol, vijf ronden in het zomerhalfjaar.
Kleine marters	Nader onderzoek naar aanwezigheid verblijfplaatsen.	-	Conform handreiking, meerdere onderzoeksmethoden.
Alle soorten	Zorgplicht	-	-

Dit advies is drie jaar geldig.

Bijlage I; Gebruikte literatuur

Er is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Bij12.nl, effectenindicator Natura-2000 gebieden, Synbiosis Alterra, <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicator.aspx>
- Bij12, Kennisdocument Huismus (Versie 2.1, februari 2023)
- 5.1.2e, 1995, Vleermuizen in het landschap, over hun ecologie, gedrag en verspreiding, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs B.V., Haarlem
- NDFF, Verspreidingsatlas Amfibieën, <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>
- NDFF, Verspreidingsatlas Reptielen, <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>
- NDFF, Verspreidingsatlas Zoogdieren, <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>
- Netwerk Groene Bureaus. Vleermuisprotocol, 2021
- Regelink, Beschermde soorten Wet natuurbescherming provincie Groningen, <https://regelink.nl/kenniscentrum/beschermde-soorten-provincie-groningen>
- Zoogdierverseniging. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming, oktober 2017

Kaartmateriaal:

- ArcGIS Online, <http://www.arcgis.com/home>
- Provincie Groningen, overzicht kaarten Geoportaal, <https://geoportaal.provinciegroningen.nl/portal/home/gallery.html>
- Natura2000, <https://www.natura2000.nl>

Als er geen bronvermelding bij een foto vermeld staat, is deze gemaakt door de auteur.

Bijlage II; Jaarrond beschermde nesten (vogels) en vrijgestelde soorten Groningen

Jaarrond beschermde vogelnesten (vogelsoorten die jaarlijks terugkeren naar dezelfde broedlocatie of vogelsoorten die zelf nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen).

De provincie Groningen hanteert het beleid dat essentiële nesten functioneel niet weggenomen mogen worden. Als een vogel jaarlijks terugkeert naar hetzelfde nest, moet deze in staat blijven om zijn eerder verlaten nest weer te kunnen betrekken. Indien ecologisch wordt gemotiveerd dat een vogel in de directe omgeving geen andere nestgelegenheden heeft, wordt het nest beschouwd als essentieel en daarmee jaarrond beschermd. De provincie Groningen hanteert geen lijst van vogels met een jaarrond beschermd nest, maar erkent de lijsten van andere bevoegde gezagen als hulpmiddel om de essentie van een nest aan te kunnen tonen.

Vrijgestelde soorten Provincie Groningen

Zoogdieren

Aardmuis
Bosmuis*
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Huisspitsmuis*
Konijn
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis*
Vos
Wezel
Woelrat

Amfibieën

Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Bastaardkikker

* Voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10 3e lid.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 5, 21, 23